

Datum : 5 november 2014
Verzonden : 11 NOV 2014
Uw brief van :
Uw kenmerk : 584100
Ons kenmerk :
Inlichtingen bij : E.L. (Eelke) Freerkstra
Doorkiesnummer : 0228-510 275
Onderwerp : Regionalisering Brandweer
Aantal bijlagen : -

Veiligheidsregio NHN
T.a.v. het Algemeen Bestuur
Postbus 416
1800 AK Alkmaar

In afschrift aan alle colleges en
gemeenteraden van de regio
Noord-Holland Noord

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Naar aanleiding van de vergadering van het Algemeen Bestuur van vrijdag 3 oktober hebben wij op 13 oktober 2014 via de email stukken ontvangen die een weergave zouden moeten zijn van de besluitvorming. Wij moeten echter constateren dat dit niet het geval is. Het verslag geeft weer dat er stemming plaats zou hebben gevonden over de begroting. Dit is een verkeerde voorstelling van zaken. Bij behandeling van dit punt is door een aantal gemeenten een stemverklaring afgegeven. De voorzitter heeft toen geconcludeerd dat de begroting met inachtneming van de aanvullende bezuiniging van € 4,1 miljoen en met uitzondering van de gemeente Stede Broec door het AB is goedgekeurd. De begroting is echter in het geheel niet in stemming gebracht.

Daarbij zijn wij ook van mening dat er sprake is van een procedurele fout door het AB te laten besluiten over de verdeelsleutel en de wijziging van de GR terwijl dit aan de gemeenteraden is en wij alleen hadden kunnen stemmen over een voorstel aan de gemeenteraden. Wat de juridische impact hiervan is, is op dit moment niet geheel duidelijk maar de kans bestaat dat er sprake is van een onrechtmatig besluit en daarmee geen bindend besluit. Het AB kan namelijk niet besluiten over iets waarvoor de bevoegdheid bij de gemeenteraden ligt.

Een element van groot belang voor de verdere uitwerking, de hardheidsclausule is vanwege tijdgebrek niet aan bod gekomen. Als gevolg hiervan kunnen gemeenten die onevenredig getroffen worden nergens beroep op doen.

Na de uitgebreide discussie rondom de verdeelsleutel zijn we in de regio NHN helaas nog niet tot een rechtvaardige verdeelsleutel gekomen voor de verdeling van de kosten van de geregionaliseerde brandweer. Dit ondanks dat het uitgangspunt van het Dagelijks bestuur helder is verwoord in de stukken behorend bij agendapunt 5 voor de vergadering van het algemeen bestuur van 30 maart 2012.

Model C

In Hollands Midden heeft men ervoor gekozen de totale kosten van de geregionaliseerde brandweer te verdelen volgens een verdeelsleutel die gebaseerd op het budget dat de gemeenten toebedeeld krijgen in het kader van de OOV-component van het gemeentefonds. De OOV-component is opgebouwd uit het onderdeel "brandweer en rampenbestrijding" en het onderdeel "overige openbare orde en veiligheid".

Het totale budget wordt in deze systematiek verdeeld naar de verhouding van de OOV-componenten van de verschillende gemeenten.

Het management van de nieuwe organisatie heeft daarmee de ruimte om voor de regio de meest optimale brandweezorg te leveren tegen de minste kosten. Bovendien is het model heel transparant en goed uitlegbaar. Omdat de kosten voor overgang naar de nieuwe organisatie sterk verschillen, treden er bij de overgang naar de nieuwe organisatie mogelijk substantiële herverdelingseffecten op.

Een wegging van de modellen

De keuze voor een kostenverdeelssystematiek had in de andere regio's in belangrijke mate te maken met de omvang van de huidige verschillen en de eventuele bestuurlijke wens deze verschillen eventueel op korte termijn te overbruggen. Model A is vanuit dit perspectief te typeren als een 'startmodel', Model C als een 'eindmodel'. Ten opzichte van de andere regio's is het moment van regionalisering een belangrijk verschil. Op dit moment is het zo dat de Tweede Kamer heeft ingestemd met een verplichte regionalisering. Ook zijn de economische omstandigheden op dit moment anders dan vijf jaar geleden. Dat brengt met zich mee dat er meer nadruk komt te liggen op het realiseren van een efficiënte en effectieve organisatie die het beste past bij de collectieve verantwoordelijkheid van het Veiligheidsbestuur. Model C sluit daar het beste bij aan.

Uitgangspunt:

In het licht van verplichte regionalisering en de noodzaak te komen tot een perspectief van gezamenlijke kostenoptimalisatie te kiezen voor een kostenverdeel-systematiek in lijn met model C. Indien de invoering van dit model zou leiden tot grote herverdeeeffecten, is een gefaseerde invoer denkbaar.

Dit uitgangspunt geformuleerd door het Dagelijks bestuur is tijdens die vergadering volledig omarmd door het Algemeen Bestuur. Ook tijdens het AB van 29 juni 2012 is dit uitgangspunt nogmaals bekrachtigd.

Deze motivatie om te kiezen voor de OOV verdeelsleutel is helder. Nu is gebleken dat zonder enige motivatie het DB een andere verdeelsystematiek heeft gekozen. Wij zijn van mening dat het DB vooraf instemming aan het AB had moeten vragen om een alternatieve systematiek ter accordering aan de gemeenteraden voor te leggen.

In de onderstaande tabel vindt u de gevolgen van de huidige besluitvorming terug

Gemeente	Geobjectiveerd budget OOV (inkomsten)	Referentiepunt uitgaven	Uitgaven obv inwonertal	Mutatie tov		Uitgaven obv OOV component (eindsituatie)	Mutatie tov	
				Ref	Bud.		Ref	Bud.
Alkmaar	€ 7.297.000	€ 7.386.000	€ 6.787.000	-8%	-7%	€ 8.198.000	11%	12%
Bergen NH	€ 1.750.000	€ 2.376.000	€ 1.969.000	-17%	13%	€ 1.970.000	-17%	13%
Castricum	€ 1.625.000	€ 1.662.000	€ 2.220.000	34%	37%	€ 1.830.000	10%	13%
Den Helder	€ 3.955.000	€ 3.915.000	€ 3.671.000	-6%	-7%	€ 4.448.000	14%	12%
Drechterland	€ 866.000	€ 847.000	€ 1.241.000	47%	43%	€ 975.000	15%	13%
Enkhuizen	€ 1.110.000	€ 1.040.000	€ 1.166.000	12%	5%	€ 1.247.000	20%	12%
Heerhugowaard	€ 2.785.000	€ 2.622.000	€ 3.336.000	27%	20%	€ 3.131.000	19%	12%
Heiloo	€ 1.073.000	€ 1.458.000	€ 1.449.000	-1%	35%	€ 1.206.000	-17%	12%
Hollands Kroon	€ 2.522.000	€ 3.790.000	€ 3.059.000	-19%	21%	€ 2.837.000	-25%	12%
Hoorn	€ 3.874.000	€ 4.657.000	€ 4.536.000	-3%	17%	€ 4.357.000	-6%	12%
Koggenland	€ 1.075.000	€ 1.570.000	€ 1.417.000	-10%	32%	€ 1.210.000	-23%	13%
Langedijk	€ 1.137.000	€ 1.143.000	€ 1.732.000	52%	52%	€ 1.280.000	12%	13%
Medemblik	€ 2.202.000	€ 2.130.000	€ 2.752.000	29%	25%	€ 2.478.000	16%	13%
Opmeer	€ 543.000	€ 595.000	€ 733.000	23%	35%	€ 611.000	3%	13%
Schagen	€ 2.579.000	€ 2.770.000	€ 2.979.000	8%	16%	€ 2.899.000	5%	12%
Stede Broec	€ 966.000	€ 873.000	€ 1.373.000	57%	42%	€ 1.086.000	24%	12%
Texel	€ 1.367.000	€ 1.278.000	€ 881.000	-31%	-36%	€ 1.536.000	20%	12%
	€ 36.726.000	€ 40.112.000	€ 41.300.000			€ 41.300.000		

Het geobjectiveerde budget OOV betreft de middelen die een gemeente ontvangt voor de brandweer en de rampenbestrijding in de algemene uitkering. Dit is gecorrigeerd voor de overige openbare orde en veiligheid. In dit bedrag is al rekening gehouden met de eigen inkomsten van de gemeenten uit OZB en de overige eigen middelen.

U zit hier dat juist de gekozen systematiek leidt tot excessieve herverdeeleffecten.

De gemeente Langedijk krijgt op basis van zijn risicoprofiel € 1.137.000 aan middelen in de algemene uitkering gericht op de OOV. Op basis van de "besluitvorming" zou deze gemeente nu € 1.732.000 moeten gaan betalen. Dit is **52% meer** dan wat hiervoor aan inkomsten beschikbaar is.

Versus

De gemeente Texel krijgt op basis van zijn risicoprofiel € 1.367.000 aan middelen in de algemene uitkering. Op basis van de "besluitvorming" zou deze gemeente nu € 881.000 moeten gaan betalen. Dit is **36% minder** dan wat hiervoor aan inkomsten beschikbaar is.

Indien gekozen zou zijn voor de OOV verdeelsleutel hadden allebei de gemeenten 12% meer dan dat zij hiervoor krijgen beschikbaar moeten stellen. De vraag aan u wat is nu rechtvaardig en solidair?

De gemeenschappelijke regeling heeft als basis solidariteit tussen de deelnemende gemeenten. Echter is het standpunt van solidariteit volledig los gelaten en is er totaal geen relatie meer tussen de inkomsten die de gemeente krijgen voor OOV op basis van hun risicoprofiel en de kosten die daarmee gemoed gaan.

Wij vragen u als lid van het algemeen bestuur daarom ook u te bezinnen en begin 2015 opnieuw de discussie te voeren over een verdeelmaatstaf die wel recht doet aan de werkelijke situatie weergegeven in het risicoprofiel en de inkomsten die daar tegenover staan. Op dat moment is meer duidelijk over de begrotingsomvang van de geregionaliseerde brandweer en is waarschijnlijk ook duidelijk hoe de herijking van de verdeelmaatstaf OOV uit gaat pakken. Dat er wat ons betreft een andere verdeelmaatstaf moet komen is helder. Het is namelijk op geen enkele wijze te rechtvaardigen dat gemeenten als Castricum, Heiloo, Koggeland, Langedijk, Opmeer, Drechterland en Stede Broec meer dan 30% aanvullend op de inkomsten in de algemene uitkering moeten bijdragen terwijl gemeenten als Alkmaar, Den Helder en Texel juist minder gaan uitgeven dan de inkomsten in de algemene uitkering.

Het is onze inzet om op een constructieve wijze en op een zo kort mogelijke termijn de discussie hierover gezamenlijk voort te zetten en ook dit complexe dossier allemaal met een goed gevoel kunnen afsluiten.

Hoogachtend

Burgemeester en wethouders van Stede Broec

De secretaris,

De burgemeester,

Burgemeester en wethouders van Enkhuizen

De secretaris

De burgemeester

Burgemeester en wethouders van Drechterland

De secretaris

De burgemeester